

Útmutató a kérdezőknek az Európai Társadalmak Összehasonlító Vizsgálata kutatáshoz ESS 2005 TÁRKI Rt.

A vizsgálatra egy 24 országra kiterjedő nemzetközi összehasonlító kutatás részeként kerül sor Magyarországon.

Minden személynek küldtünk válaszadásra felkérő levelet, tehát számítanak az érkezésedre.

A mintába nem csak felnőttek, hanem 15 éves és idősebb fiatalok is bekerültek. Kérdezni csak azokat a személyeket lehet, akiknek nevét címét megadtuk. A vizsgálat **csökkenő mintás**: ha a kiválasztott személlyel nem sikerül elkészítened az interjút, akkor nem kérdezhetsz helyette másat. Tegyé meg minden tőled telhetőt annak érdekében, hogy minél kisebb legyen a mintacsökkenés. Az adatfelvétel ideje 4 hét. Ezalatt a lehető legnagyobb gondossággal, szívóssággal és alaposággal el kell érned, hogy minél kisebb legyen a lemorzsolódás. Az adatfelvétel két kérdőívből áll, az egyiket neked kell lekérdezned, a másikat a válaszolónak magának kell kitöltenie.

A kapcsolat felvétele és a MEGKERESÉSI NAPLÓ kitöltése

A kérdezői munkát a MEGKERESÉSI NAPLÓ áttanulmányozásával kell kezdened. Az etiketre nyomtatott címet ragaszd fel a mintaegység címe feliratú helyre.

Az etiketten jelöltük, ha a mintába került személy kiskorú. Esetükben szülői beleegyezését kell szerezned ahhoz, hogy kérdezhess. Minden esetben add át a szülőnek a „Tisztelt Szülő” kezdetű levelet, melyben beleegyezését kérjük ahhoz, hogy gyermeke válaszoljon kérdőívünkre.

A megkeresési napló 10 megkeresés eseményeinek rögzítéséhez elegendő helyet tartalmaz. Minden alkalommal, amikor felkeresed a címet egy újabb sort kell kitöltened ebben a táblázatban. (Ha már a kapcsolat felvételre sor került és esetleg telefonon egyeztetés időpontot ezt is külön sorként írd a táblázatba) A megkeresés idejét (hónap, nap, óra perc) értelemszerűen minden alkalommal fel kell írnod. A 2. oszlopban a hét napját soha nem kell kitöltened, ezt a változót utólag számítógéppel előállítjuk. **A táblázat összes oszlopának kitöltése után** az ugrási utasításnak megfelelően töltsd ki a napló további kérdéseit.

Kérjük, hogy nagyon figyelj arra, hogy mindig a megfelelő helyen jelöld válaszaidat, mert utólag nem fogjuk tudni kibogozni, hogy melyik megkeresés alkalmával mi történt.

4. kérdés, a megkeresés eredménye: Ha sikerült a háztartás valamelyik tagjával beszélned, akkor az 1-5 kódok valamelyikét kell jelölnöd. A 2-es kódot akkor jelölnöd, ha nem készült el az egész kérdés (a nagy kérdőív is és az önkitöltős kérdőív is). Ebben az esetben egy új időpontot kell a válaszolóval megbeszélned, amikor befejezitek a kérdezést. A 4-es kódot akkor jelölheted, ha a kérdezendő személlyel sikerült beszélned (de nem kezdted meg a kérdezését), az 5-ös kódot pedig, ha csak más családtaggal beszéltél. Ebben a két esetben a megkeresési napló 2. oldalán található 6. kérdéssel kell folytatnod a napló kitöltését. Figyelj arra, hogy itt az egyes megkeresések a **táblázat oszlopaiban találhatóak**.

Ha híven követed a napló ugratási utasításait, akkor vagy egy „VÉGE” felirathoz jutsz el, vagy az N1-es kérdéssel kezdődő lakókörnyezet kérdéssorra. Ezt minden címen ki kell tölteni, csak ha nem létezik a cím vagy a ház, akkor hagyhatod üresen.

A Napló több helyén is kérjük, hogy az egyéb választ szövegesen írd le. Figyelj ezekre!

A kérdés általános menete

Először arra a kérdőívre válaszoljon, amit te kérdezel le, csak utána add át az önkitöltős kérdőívet. A kérdőív kérdezésmódszertanilag, formailag és kódrendszerét tekintve is elüt a megszokottól.

Szinte minden kérdéshez válaszlapp tartozik. Ezek használata kötelező. Ha a kérdezt nehezen olvas, akkor a válaszlapok a kérdés általános szabályainak megfelelően felolvashatók, de ilyenkor is célszerű, ha a követi a válaszlapok sorrendjét, hiszen a skálás kérdéseknél a nehezen olvasó kérdezettnél is könnyíti a válaszadást, ha látja a skálát.

Az ugratási utasítások is eltérnek a megszokottól. Ha egy kérdésnél ugratás van, akkor minden válaszlehetőséghez utasítás tartozik. A „TOVÁBB” kezdetű utasítások mindig azt jelentik, hogy a következő kérdést kell felolvasnod, az „UGRÁS” kezdetű utasítások esetében pedig a megfelelő kérdésszámra kell ugranod.

Viszonylag kevés szöveges utasítás van a kérdőívben („Ha akkor”) de ahol van, (inkább csak a kérdőív vége felé) ott ezek az utasítások is eltérőek a megszokottól. Alaposan olvasd el ezeket az utasításokat, hogy megfelelően járj el.

Ahol szöveges választ kérünk, ott olvasható és részletes leírást írd. Ezeket utólag nekünk is szövegszerűen kell majd begépelnünk.

A kérdőív körülbelül 80 perces. Ha a kérdezett elfárad, vagy nem ér rá tovább, akkor beszélj meg egy újabb időpontot, amikor folytathatod a kérdezést.

A nagy kérdőív megválaszolása után add át a kérdezettnek az önkitöltős kérdőívet. Ügyelj, hogy a sorszámot helyesen írd rá.

Ameddig a kérdezett az önkitöltős kérdőíven dolgozik, addig ellenőrizd le, hogy a nagy kérdőívben mindent jól jelöltél-e. Ha valami hibát vagy pontatlanságot találsz az önkitöltős kérdőív befejeztével után korrigálhatod a kérdezettel.

Az elkészült kérdőíveket tedd be a Megkeresési Naplóba és úgy add le instruktorodnak.

A kérdezős kérdőívről

E4-E11 25. oldal és **E24-E30** 27. oldal: Külön kódja van annak., ha a válaszoló soha nem került még a kérdésnek megfelelő szituációba.

E13 és E25 kérdések: A próba során nehezen értették meg a válaszolók, hogy azért kell nekem, mint vevőnek kevesebbet fizetnem, mert ha nem kérek számlát, akkor az a személy, akitől vásároltam nem fizet a bevétele után adót. Ha számlára vásároltam volna és így többet fizettem volna, akkor az én többletem fedezte volna az ő adóterheit.

F1 Háztartástábla: 28. oldal A táblázat első oszlopába a válaszadó adatai kerülnek. A további oszlopba születési sorrendbe kell beírni a háztartástagokat: A legidősebb kerüljön a második helyre és a legfiatalabb háztartástag zárja a sort. Ha a válaszoló nem tudja valamelyik háztartástag születési dátumát, akkor írd 8888-at.

F7. kérdés: Az is számít, ha valaki megbukott. Ha például 10 év alatt járt ki 7 osztályt, akkor 10 évet írd be.

F22. kérdés: Minél pontosabban írd le, hogy miből is áll a munkája, mit csinál. Ez alapján utólag kódolnunk kell!

F22a. és F39a. kérdések: Ha a válaszoló (partnere) jelenleg nem dolgozik, akkor az első oszlopban jelöld a jelenlegi állapotának megfelelő kódot (pl. nyugdíjas) és a második oszlopban jelöld a legutolsó foglalkozását. Figyelj, a kategóriák az általánostól eltérnek. Ha 06-os vagy 21-es kódot jelöltél kövesd a kérdés alatti ugratási utasítást.

F53 és F60. kérdések: Elsősorban a vastagon szedett kategória-nevek segítségével végezzétek el a besorolást. A példákat csak támpontnak szánták a kutatók, de előfordulhat, hogy csak elbizonytalanítják a válaszolót.

Egyéb kérdezői feladatok

Minden kérdezőnek ki kell töltenie egy önkitöltős kérdőívet, mely a kérdezői munkáról szól. Ehhez a kérdőívhez egy válaszborítékot is kapsz, melybe betéve neked kell a kutatókhoz eljuttatni a kérdőívedet. Ennek oka, hogy biztos lehess: se Instruktorod, se TÁRKI-s munkatársak nem ismerhetik meg válaszaidat. A kérdőív kitöltése feltétele annak, hogy munkadíjadat megkapd, FONTOS, hogy kérdezői igazolványszámodat ráírd, mert ez alapján tudjuk nyomon kísérni a kérdőívek beérkezését. (A kutatóktól mi csak a beérkezett kérdőíveken található kérdezői igazolványszámokat kapjuk meg.)

A kutatás félidejében egy részleadás is lesz. Részleadáskor és a végső leadáskor ki kell töltened egy-egy példányban a Megkeresési Naplókhoz kapcsolódó összesítő jelentést is. Az összesítő jelentés soraihoz a legtöbb esetben odaírtuk, hogy a napló mely sora alapján tudod megválaszolni. Arra nagyon figyelj, hogy az összesítő jelentést mindig azoknak a megkeresési naplóknak az adataival töltsd ki, amik nálad vannak. **Végső leadáskor tehát nem kell beszámolnod azokról a kérdőívekről, amiket részleadáskor már átadtál instruktorodnak!**

Köszönjük munkádat!